

Geografska obilježja atrakcijske osnove Katalonije

Gorbačev, Grigorij

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:164295>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

GRIGORIJ GORBAČEV

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE KATALONIJE

Završni rad

Pula, rujan, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

GRIGORIJ GORBAČEV

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE KATALONIJE

Završni rad

JMBAG: 0303074692

Studijski smjer: Kultura i turizam

Predmet: Turistička geografija svijeta

Mentor: Doc. dr. sc. Nikola Vojnović

Pula, rujan, 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Grigorij Gorbačev kandidat za prvostupnika Kulture i Turizma, ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student :

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOG DJELA

Ja, Grigorij Gorbačev dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Geografska obilježja atrakcijske osnove Katalonije, koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

Uvod.....	7
1. Prirodna osnova u funkciji turizma.....	8
1.1. Reljef.....	8
1.2. Klima.....	9
1.2.1. Klima unutrašnjosti Katalonije.....	11
1.2.2. Klima obale.....	12
1.3. Hidrografska obilježja.....	12
1.3.1. Jezera.....	13
1.3.2. Rijeke.....	14
1.3.3. More.....	14
1.4. Flora i fauna.....	15
2. Atraksije u urbanim destinacijama.....	18
2.1. Barcelona.....	18
2.2. Girona.....	21
2.3. Tarragona.....	23
2.4. Lleida.....	24
3. Atraktivnosti pod zaštitom UNESCO-a.....	26
3.1. Djela Lluísa Domènecha i Monatera.....	26
3.2. Djela Antonia Gaudía.....	28
4. Valorizacija atrakcijske osnove: posebni oblici turizma.....	31
4.1. Sportsko-rekreacijski turizam.....	31
4.2. Ekoturizam.....	33
4.3. Nautički turizam.....	34
4.4. Manifestacijski turizam.....	35
5. Turistički pokazatelji.....	36
4.5. Turistički dolasci i noćenja.....	36
4.6. Dolasci turista po podrijetlu.....	37
4.7. Prihodi od turizma.....	38
Zaključak.....	40

Literatura	42
4.8. Knjige i članci:	42
4.9. Internet izvori:	43
Popis priloga.....	46
4.10. Popis slika:	46
4.11. Popis tablica:	47
Sažetak	49
Summary	50

Uvod

Tema ovog završnog rada je istaknuti povezanost obilježja i razvoja turizma Katalonije. Katalonija je autonomna zajednica i povijesna regija Španjolske. Autonomnom zajednicom postala je Autonomnim statutom 18. prosinca 1979. godine. Nju čine Girona, Barcelona, Tarragona i Lleida. Graniči s Francuskom i Andorom na sjeveru, sa Sredozemnim morem na istoku, autonomnom zajednicom Valencijom na jugu, te s autonomnom zajednicom Aragonijom na zapadu. Kataloniji pripadaju dvije prirodne granice. Francusku na sjeveru od same Katalonije odvaja planinski lanac Pireneji, a na zapadu slijev rijeke Ebro označava granicu s Aragonijom. Premda se sastoji od 7.5 milijuna stanovnika, veći dio stanovništva živi u glavnom gradu Barceloni.

Cilj samog rada je analizirati geografska obilježja, kulturno-povijesne zanimljivosti i čimbenike koji su glavni utjecaji na atraktivnost Katalonije. Za izradu rada korištena je stručna literatura te druga tiskana literatura i službeni internetski izvori. Sam završni rad sastoji se od pet poglavlja u kojima se navodi analiza turističke destinacije već prije spomenutu.

U prvom poglavlju govori se o geografskoj osnovi što uključuje tipove reljefa koji se mijenja kroz 3 glavna dijela, klimu i temperaturu, vode na kopnu, more i njenu obalu, za kraj tog poglavlja flora i fauna, to jest životinjski i biljni svijet Katalonije.

Drugo poglavlje prikazuje popularne atrakcije i zanimljivosti prema turističkim destinacijama, poznatijim gradovima Katalonije. Gradovi koji će biti prikazani su Barcelona, Girona, provincija Tarragona i provincija Lleida.

Popis UNESCO zaštićenih mjesta Katalonije nalaze se u trećem poglavlju u kojem prolazimo kroz nekoliko djela poznatih arhitekta Antonia Gaudíja i Lluísa Domènecha i Monatera.

U četvrtom poglavlju opisujemo tipove popularnih sportskih i rekreacijskih turizma koji privlače turiste osim tipičnog nogometa.

Peto poglavlje sadrži statističke podatke vezane za rast i pad noćenja u Kataloniji po godinama, noćenja u hotelu i dolazak turista razdvojenih u svoje nacionalne skupine.

1. Prirodna osnova u funkciji turizma

Katalonija ima izrazitu geografsku raznolikost za svoj relativno mali teritorij koji se pruža od mediteranske obale sve do lanca na Pirenejima. U ovom poglavlju prolazimo kroz položaj Katalonije, njenom klimom i vodama.

1.1. Reljef

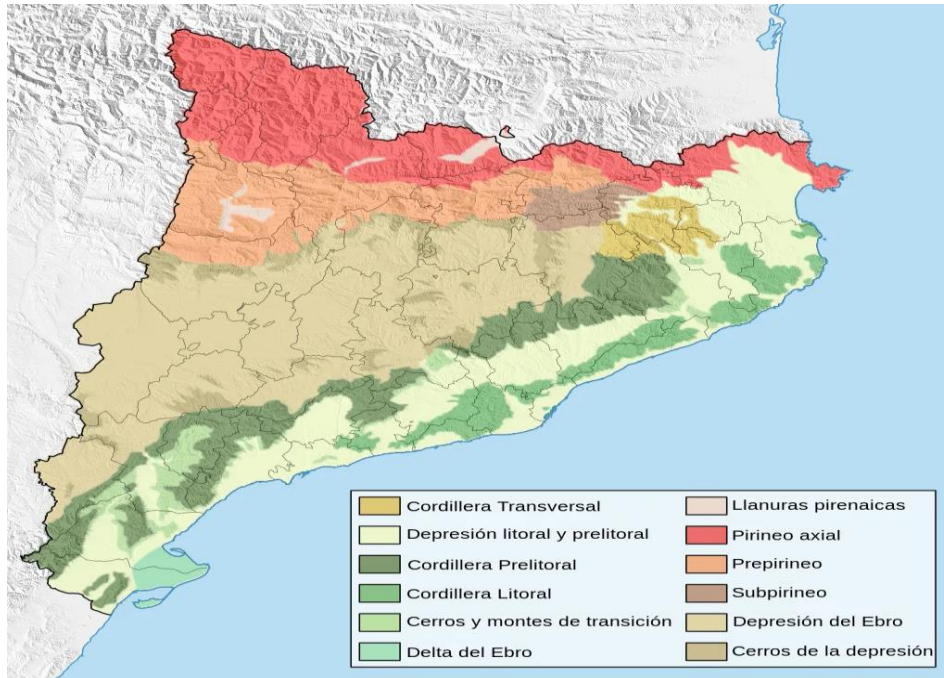
Teritorij Katalonije podijeljen je na 3 glavne geomorfološke regije (sl.1.). Prva glavna regija su Pireneji. Planinska formacija formirana na sjeveru Katalonije koja se proteže gotovo 200 kilometara. Prirodna je granica koja Europski kontinentalni teritorij povezuje s Iberijskim poluotokom. Razlikuje se od samog pred-Pireneja, koji su također planinski lanci no niže nadmorske visine te različite strmine. Glavni vrh smješten je na zapadnom dijelu bliže granice, „Pica d'Estats“ ili Vrh države od 3143 metara.

Druga glavna regija je Katalonski mediteranski sustav koji se temelji od dvije paralelne regije koje se protežu sve do Sredozemnog mora. Ta dva planinska lanca su najviše obalna i imaju manji opseg i nižu nadmorsku visinu. Planine koje se nalaze na ovome području su Montserrat (1236 m), Montseny (1,712 m) i Ports (1,441 m). Unutar tog raspona nalaze se nizovi ravnica i entiteta nad kojima se formiraju obalne i pred obalne obale. Na istoku tog obalnog pojasa nalazi se obalna depresija i u unutrašnjosti čini osnovu ravnica Valles i Penedes. Glavne rijeke Katalonije su Ter, Llobregat i Ebro, od kojih se sve ulijevaju u Sredozemno more. Također, kod ovog planinskog lanca prisutna je i neaktivna vulkanska zona Garrotxa.¹

Treća glavna regija je Katalonska središnja nizina od koje se tvori istočni sektor Doline rijeke Ebro, smještena je u sredini lanca Iberijskih planina i Sredozemnog sustava. Napravljen

¹ <https://www.icgc.cat/>09.09.2020..

od niza visoravni koji postupno gube visinu sve do same Ebro depresije. Polje radi količine vode koja ulazi u sam reljef napravili su zonu odličnu za uzgoj.²

Slika 1. Geomorfološke regije Katalonije

(Izvor: <https://visit-rzn.ru/hr/pomosch-turistu/kataloniya-na-karte-ispanii/>)

1.2. Klima

Španjolski turizam temelji se ponajprije na atraktivnim prirodnim faktorima gdje je prisutna sredozemna klima, tipična za područje sredozemnog primorja. Taj prostor je obilježen velikim brojem sunčanih sati i ugodnim temperaturama, a tijekom ljetnih mjeseci česta je pojava vrućih sparnih dana. Prema Köppenovoj klasifikaciji, u Kataloniji prevladava Sredozemna klima (Csa). Ova klimatska zona ima prosječnu temperaturu iznad 10 °C u najtoplijim mjesecima, a prosječno u najhladnijim od 18 do -3° C. Na ovom području ljeta su suha s manje od jedne trećine mokrog zimskog mjeseca i s malo (30mm) padalina u ljetnom mjesecu.

² <https://visit-rzn.ru/hr/pomosch-turistu/kataloniya-na-karte-ispanii/> 09.09.2020.

Srednja godišnja temperatura zraka u Barceloni iznosi 15,5° C. Najtopliji mjesec, u prosjeku, je kolovoz s prosječnom temperaturom od 23,6° C. Najhladniji mjesec u prosjeku je siječanj, s prosječnom temperaturom od 8,9° C. Prosječna godišnja količina padalina u Barceloni iznosi 640,1 mm. Mjesec s najviše padalina u prosjeku je listopad s 91,4 mm padalina. Mjesec s najmanje padalina u prosjeku je srpanj s prosjekom od 20,3 mm. U prosjeku ima 55.0 dana padalina, s najviše padalina u listopadu s 6.0 dana, a najmanje padalina u srpnju s 2.0 dana³

Količina sunčeve svjetlosti u Kataloniji je vrlo dobra ljeti na obali i u unutrašnjosti južnih središnjih područja: u Gironi se prosjek kreće od 4 sunčana sata dnevno u prosincu, te do 9 u srpnju. Barcelona i Tarragona se kreću od 4,5 sati u prosincu do 10 u srpnju, u Tortosi od 5 sati u prosincu do 10,5 u srpnju. U Lleidi, koja leži u unutrašnjosti, zimi su češće magle i niski oblaci, tako da u prosincu ima samo 3 sunčana sata dnevno, naspram ljeta koje je sunčano s čak 11,5 sunčanih sati.

Klasifikacija	Broj mjesta	Köppen-Geigerova klasifikacija	Primjeri
Umjereno topla vlažna klima s toplim ljetom	480	Cfb	Vic, Olot, la Seu d'Urgell
Sredozemna klima	407	Csa	Barcelona, Badalona, Tarragona
Umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom	398	Cfa	Terrassa, Sabadell, Rubi
Hladna stepska klima	19	Bsk	Lleida, Riba-roja d'Ebre, Aitona

Tablica 1. Klima u različitim dijelovima Katalonije

Izvor: <https://en.climate-data.org/europe/spain/catalonia-296/> 09.09.2020.

³ <https://en.meteocat.gencat.cat/?lang=en> 09.09.2020.

Sredozemna klima poznata je po vrućim i suhim ljetima i ugodnim povjetarcima. Po tome su priobalna područja Katalonije idealna za vodene sportove poput jedrenja, surfanja i ostalih. Nije neobično da ljetne temperature dosegnu i do 31°C ili više, dok su zimske temperature uglavnom blage. Vlažna borealna klima obuhvaća Pirineje čiji su vrhovi redovno snježni, a snijeg se spušta na nizinama povremeno tijekom znatno hladnijeg vremena. Granica s Francuskom ima najviše padalina tijekom proljeća i jeseni, a i kratkotrajne, ali jake oluje koje su učestale tijekom ljeta.

1.2.1. Klima unutrašnjosti Katalonije

U unutrašnjosti Katalonije, u Katalonskoj središnjoj depresiji, koja je zapravo ravničarsko područje, formirano od rijeke Ebro i njezinih pritoka, klima je kontinentalnija i sušnija. Često su toplija od obalnih područja zbog nedostatka morskog povjetarca.

U Lleidi, glavnom gradu jedine provincije bez izlaza na more, prosječna mjesečna temperatura kreće se od 5 ° C u siječnju i do 25 ° C u srpnju i kolovozu. Zimi su noći često hladne, s mogućim blagim mrazovima. Ljeti su česti užareni dani, s najvišom temperaturom od 40 ° C , ali zrak je suh i temperatura noću jako pada. U području podno Pirineja, na istoj nadmorskoj visini, klima je hladnija nego u južnom središnjem dijelu; osim toga, ovo je područje zimi izloženo izbijanju hladnog zraka, s jakim vjetrom. Na velikim nadmorskim visinama zimi se javljaju velike snježne padavine. Ljeto je svježije, s mogućim popodnevnom grmljavinama. I u Pirenejskim dolinama zimi mogu nastupiti zabladi, s noćnim mrazovima, dok u razdobljima stabilnog vremena mogu nastupiti hladni i magloviti dani. Ljeti su temperature ugodno tople tijekom dana, ali ponekad su mogući vrući dani, iako je zrak suh, a noći ostaju hladne. Temperature u unutrašnjosti Katalonije ljeti mogu se redovito mjeriti između 35 - 40 °C.

Mjesec	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro
Min (°C)	1	2	4	7	11	15	17	17	14	10	4	2
Max (°C)	10	14	18	21	25	30	33	32	28	22	15	10

Tablica 2. Tablica prosječne maksimalne i minimalne temperature u provinciji Lleida

1.2.2. Klima obale

Na obali Katalonije prevladava sredozemna (Csa, Csb) i umjereno topla vlažna klima s relativno kišovitim zimama i vrućim, sunčanim ljetima. Zbog svog sjevernog položaja na najsjevernijem djelu obale Costa brava koja se nalazi u provinciji Girona, zime su prilično hladne sa prosječnim zimskim temperaturama od 9 °C dok se ljeti mjere prosječne temperature od 28 °C.

Mjesec	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro
Min (°C)	5	5	7	9	13	17	20	20	17	14	9	6
Max (°C)	14	14	16	18	21	25	28	39	26	22	17	14

Tablica 3. Tablica prosječne maksimalne i minimalne temperature u Barceloni

Izvor: <https://catalunyacasas.com/the-weather-catalonia/> 09.09.2020.

1.3. Hidrografska obilježja

Vode ne nose samo značaj za održavanje života, već tvore prirodne atrakcije koje su potrebne za turizam. Budući da vode teško ovise o faktorima reljefa i klimi područja, Katalonija je u nezgodnoj poziciji. U mjestima među planinama dotok rijeka nije dovoljan za stanovnike te su morali postaviti navodnjavanje što šteti njihovoj količini pitke vode. Koristeći sustav spremnika vode, lokalna vijeća preuzele su odgovornost za distribuciju vode kućanstvima. Voda putuje od spremnika nekoliko kilometara te je neizbježno curenje, tu sustavi uzvodno gube 2% do 4% prevezenog protoka, vrijednost koja je blizu prihvatljivog minimuma. Dok u drugim slučajevima, komunalni distribucijski sustav ima gubitak u

prosijeku između 5% do 7% ako su dobro održavani. Specifični slučajevi su vodili do veće razlike od 20% do 25% radi neregistrirane uporabe, podcjenjivanja i prijevarena.⁴

Budući da je Katalonija hidroelektrična generacija, većina rijeka je opskrbljena hidroelektranama koje se utječu na protok vode i mijenjaju njihov sustav. Voda koja teče niz rijeke i utječe na razinu vode u jezerima i ribnjacima, što u procesu utječe na biološke zajednice i okoliš.⁵

U ovom poglavlju prolazimo kroz jezera Estany de Banyoles, Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, te Estany de Puigcerdà, rijeke Ebro i El Llobregat i čovjekov utjecao na njih, kao i sredozemno more Katalonije i njezinu obalu.

1.3.1. Jezera

Najveće prirodno jezero Katalonije, Estany de Banyoles, nalazi se sjeverno od Giorne. Jezero je 1992. godine korišteno za natjecanje u veslanju na ljetnim Olimpijskim igrama i dan danas je popularno među ljubiteljima vodenih sportova. Mjesto je ljeti okupirano kupaćima na otvorenom jer je savršeno mjesto da pobjeći od vrućine. Osim plivanja i veslanja može se i prošetati rutama oko jezera kako bi se dobio pogled na veličinu jezera. Estany de Banyoles je poprilično veliko jezero te doseže dubinu do skoro 16 metara.

Jedini nacionalni park u pokrajini Lleida, naziva se Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. Nalazi se na Pirenejskim planinama te ima više od 200 jezera, uključuje i jezero istoimenog parka Estany de Sant Maurici. Dvije rijeke, Riu Escrita i Riu de Sant Nicolau, odvajaju se u manje potoke. Veliki park sadrži brojne staze za planinarenje i biciklizam, no zbog svoje velike nadmorske visine zna biti i hladnija klima.

Umjetno jezero Estany de Puigcerdà, veliko je jezero koje se nalazi u provinciji Giorna, sjeverno od Barcelone. Jezero je primarno stvoreno oko 13. stoljeća kako bi navodnjavalo okolno poljoprivredno zemljište. Danas se jezero koristi kao mjesto za mnoga natjecanja u otvorenom plivanju, no osim kupanja jezero je pogodno za ribolov i plovidbu.⁶

⁴ <http://aca.gencat.cat/ca/tramits/> 27.09.2020.

⁵ Catalan Water Agency <http://aca.gencat.cat/ca/inici> 09.09.2020.

⁶ <https://www.shbarcelona.com/blog/en/catalonia-rivers-lakes/> 09.09.2020.

1.3.2. Rijeke

Najveća rijeka koja se proteže duž Španjolske i Katalonije je Ebro. Rijeka duga 930 Km, izvire u Fontibreu, sjeveru Španjolske, i teče kroz gradove kao što su Flix, Benifallet, Tivenys, Aldover, Xerta, Tortosa, Móra d'Ebre i Amposta. Sama rijeka teče oko šestine površine Španjolske i ima najveći istok svake rijeke unutar tog područja. Glavni prtok rijeci je rijeka Segre. Prima vodu iz više od 200 pritoka, uključujući i rijeke Gallego i Aragon koji potječu iz kišnih područja Pireneja. Doprinosi velikoj količini volumena Ebro rijeke. Budući da se rijeka probija kroz razne planine, može se kretati uzvodno samo 25 km/h od njegove delte sve do grada Tortose.⁷

Rijeka Llobregat dužine 170 km, izdiže se s Pireneja i teče prema jugu, zatim jugoistoku kako bi se prelio u Sredozemno more. Delta Llobregata je druga najveća delta u Kataloniji i pokriva 98 km². Nalazi se na jugozapadu Barcelone udaljeno 15 km od samog grada. Danas je delta Llobregat jedna od najbogatijih poljoprivrednih zona na Mediteranu. Trenutno je područje transformirano ljudskim djelovanjem. Rezultat toga je atraktivnost novo stvorenog pejzaža. Uz prirodne prostore postoji i gradska industrija, uslužna zona, radi lakog pristupa željezničke i cestovne mreže, kao i infrastrukture poput morske i zračne luke Barcelone. Osim samom prirodom, destinacija je jedno od najvažnijih odmorišta za poseban tip turista koji vole promatrati ptice. Na delti se okuplja oko 360 različitih vrsta ptica zbog tog razloga od 1999. godine delta se smatra kao važno područje za ptice (GIBA) i neki sitni dijelovi delte su prijavljeni kao područja Natura 2000 i SPA.⁸

Rijeka Ter dužine 208 km locirana na sjeveroistoku Katalonije, počinje svoj put u Pirenejima i ulijeva se u Sredozemno more. Kao jedna od većih rijeka Katalonije ona jamči opskrbu vodom regiji Girona, kao i Barcelonskom metropolitanskom području.

1.3.3. More

More Katalonije fenomenalan je dodatak Barceloni i ostalim priobalnim gradovima. Plaže Barcelone postale su jedno od najvećih rekreacijskih žarišta za turiste i stanovnike. Udaljene su samo nekoliko minuta od bilo kojeg mjesta u gradu javnim prijevozom kao i

⁷ <https://www.britannica.com/place/Ebro-River> 09.09.2020.

⁸ <https://www.globalnature.org/en/living-lakes/europe/llobregat-delta> 09.09.2020.

biciklom. Plaže su jedne od najvećih kulturnih atrakcija u Barceloni i može se uživati u njima u bilo koje doba godine, u šetnji, restoranima, pogledu, klimi, kupanju i sunčanju. Pješčane plaže s plitkim vodama, male uvale i obiteljske plaže protežu se duž obale na više od 95 km. Veoma su popularni i vodeni sportovi kao što su surfanje, plovidba, parajedrenje i hoverboarding.⁹

Temperatura mora je niža na sjevernom dijelu Costa Brava nego u središnjem i južnom dijelu zbog hladnih atlantskih zračnih masa tijekom mnogih mjeseci u godini koji hlade more. U Coleri temperatura vode ne prelazi 21 °C u srpnju i 22 °C u kolovozu. Dalje prema jugu, u Zaljevu ruža more nikad nije toplo, međutim u kolovozu doseže 23 °C. Na obalama Costa Dorada more je dovoljno toplo za kupanje od srpnja do rujna, najviše u kolovozu gdje se mjere temperature od 25 °C, dok je u lipnju još hladno, oko 20 °C.

Budući da je temperatura vode najbolja za kupanje od kraja svibnja do sredine rujna i do kraja rujna, manje gužve i optimalne uvjete za kupanje obično se može pronaći odlaskom rano ili kasno u sezoni, u svibnju ili rujnu.

Mjesec	Sij	Velj	Ožu	Tra	Svi	Lip	Srp	Kol	Ruj	Lis	Stu	Pro
Temp (°C)	13	13	13	14	17	20	23	25	23	20	17	15

Tablica 4. Tablica prosječne godišnje temperature mora

Izvor: <https://www.climatestotravel.com/climate/spain/catalonia> 09.09.2020.

1.4. Flora i fauna

Katalonija se sastoji od 18 nacionalnih parkova. Više od 30% regije je zaštićeno kako bi se očuvao prirodni ekosustav. Parkovi imaju spektakularne prizore kao na primjer La Garrotxa. Vulkanska je zona koja liči na takozvani „zeleni odraz Mjesečeve površine“. Sadrži više od 40 vulkanskih kratera i izgleda poput nepravilnom Mjesečevog terena, jedina razlika

⁹ <https://hrv.worldtourismgroup.com/great-aquatic-sports-do-barcelona-17766> 09.09.2020.

je bogata vegetacija. Također, Delta rijeke Ebro pokazuje svoju predivnu raskoš koju UNESCO smatra rezervatom biosfere. Površinom od 320 km² ono čini najveće stanište vode u Kataloniji. Za ljubitelje ptica oduševit će ih više od 370 vrsta koje se tamo zaustavljaju na putu prema toplijim klimama.¹⁰

Pejzaži različitih planina koji čine Pirenejski planinski lanac, prekriven je šumama i obilnom florom, te služi kao dom mnogim životinjskim vrstama. Od životinja je lakše nabasati na jelene, divokoze, vukove, lisice, divlje svinje i oko 40 vrsta malih sisavaca koji žive oko vode, poput vidra. Pireneji su poznati i po svom riječnom životu, a tu spadaju razne ribe i vodozemci, gmazovi i u velikom mnoštvu insekti. Osim spomenutih ptica koje dolaze uz toplo vrijeme također se nalaze i ptice grabežljivce poput sova, orlova i sokolova. Većih ptica koje vrh ljestvice kao što su zlatni orao i bradati ili „egipatski“ sup.¹¹

Bradati sup je jedna od najugroženijih životinja i pojavljuje se na Crvenom popisu ugroženih vrsta IUCN-a. Uobičajeno se pojavljuje na otvorenim područjima. Bradati sup je migracijska vrsta koja se svake godine raća u Kataloniju. Uglavnom je naseljavao žitna područja ravnica Lleida i L’Empordà, iako je pronađen i u Barceloni i El Bagesu. Ta vrsta je izumrla 1986. međutim, tijekom 1990-ih, mlade ptice uzgajane u zatočeništvu u Centru za oporavak divljih životinja Torreferrussa ponovno su uvedene u divljinu. Od tada je svake godine pušteno 50-150 jedinki, a nova populacija (preko 100 parova) ponovno je uspostavljena u Kataloniji, uglavnom u regijama La Noguera i L’Alt Empordà. Unatoč tome, manji bradati sup je žrtva grabežljivaca, što znači da je potrebno upravljanje njezinim staništem kako bi se osigurala održivost vrste.¹²

U Španjolskoj ih je locirano oko 1300 do 1500. Bradati supovi su oportunisti i njihova prehrana se varira. Prehrana im se sastoji od manjih sisavaca, riba, jaja čak i pokvarenog voća. Imaju sposobnost preletjeti do 80 kilometara u danu u potrazi za hranom. Zbog svoje male veličine često moraju čekati da ostale životinje završe jesti.¹³

¹⁰ <http://www.catalunya.com/dont-miss-it/recommended/catalonia-a-country-filled-with-natural-parks> 09.09.2020.

¹¹ <https://www.easyvoyage.co.uk/spain/flora-4165> 09.09.2020.

¹² http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/bd_conservacio/bd_catalunya_en.pdf 27.09.2020.

¹³ <https://www.4vultures.org/vultures/egyptian-vulture/> 09.09.2020.

Zlatni orao je uz supa najveća ptica krškog dijela. Vole otvoreni teren, te kao mnogi orlovi ne bira hranu, jede što može uloviti, što znači ptice, miševe, zečeve, zmiје, lisice i ponekad mlade srne. Zimom se često hrane strvinama.¹⁴

Veliki smeđi medvjed se ističe među rijetkim vrstama koje su još prisutne. Danas ih je ostalo samo 20 ili 25 zabilježeno oko Pireneja, no prije nekog vremena tamo su živjeli u puno većem broju. Među ostalim medvjedima, smeđi medvjed ima najraznovrsniju prehranu koja se varira s mjestom koje obilaze.¹⁵

1992. godine Plan za područja od prirodnog interesa (PEIN), zasnovan na metodologiji koja uključuje više kriterija, uglavnom ekoloških, pružio je osnovnu zaštitu za 20% Katalonije. Uključivanjem područja u mrežu "Natura 2000" 2006. godine, sustav zaštićenih prirodnih područja u Kataloniji sada pokriva 30% autonomne regije i uključuje morska zaštićena područja. Postoji 5 zakonski utvrđenih vrsta zaštićenog područja: nacionalni park, Prirodno područje od nacionalnog interesa, neizgrađeni rezervat prirode, djelomični rezervat prirode i park prirode. Ova posebno zaštićena prirodna područja imaju višu razinu upravljanja, više financijskih i ljudskih resursa te imaju upravljačka tijela i suradnike, uključujući javne i privatne dionike u Kataloniji.¹⁶

¹⁴ <http://priodahrvatske.com/2018/11/28/suri-orao-aquila-chrysaetos/> 09.09.2020.

¹⁵ <https://www.easyvoyage.co.uk/spain/flora-4165> 09.09.2020.

¹⁶ http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/bd_conservacio/bd_catalunya_en.pdf 27.09.2020.

2. Atrakcije u urbanim destinacijama

Katalonija sadrži bogato kulturno-povijesno nasljeđe kojim privlači svoje turiste tijekom cijele godine. U ovome dijelu izdvajamo te atrakcije koje primarno privlače turiste svojim povijesnim značajem i arhitekturom, a tu spadaju destinacije Barcelona, Girona, te provincije Tarrega i Lleida.

2.1. Barcelona

Osnovan kao rimski grad oko 15 godina prije Krista, Barcelona je danas glavni i najveći grad autonomne zajednice Katalonije, drugi najveći grad u Španjolskoj te ujedno jedna od najvećih metropola na Sredozemnom moru. Provincija Barcelona je presjek mnogih raznolikih geoloških zona, odnosno Pireneja, špilja, primorja, središnje depresije, obalnih ravnica i špilja Katalonije. Sam grad leži između dviju rijeka, Llobregat i Besos, a iznad njega izdižu se brežuljci Collserola s najvišim vrhom od 512 metara gdje se ujedno nalazi poznati zabavni park Tibidabo. Grad se razvio kao industrijsko središte Španjolske gdje po zadnjim podacima iz 2018. živi 1,620,343 stanovnika.¹⁷

Rast turizma u Barceloni se ubrzano povećao s 2 milijuna boravaka u hotelima (1990. godine) na skoro 9 milijuna boravaka u hotelima za prosječno više od dvije noći (2017. godine).¹⁸ U grupiranju noćenja međunarodnih turista u europskim gradovima, Barcelona se nalazi na četvrtom mjestu nakon Londona, Pariza i Rima. Grad je 2012. privukao 24,5 milijuna posjetitelja (privremenih posjetitelja); 12 milijuna je boravilo preko noći, 12,5 milijuna su bili jednodnevni posjetitelji. Od dnevnih posjeta, 52% su bili Katalonci, a 48% Španjolci i inozemni turisti. Od 12 milijuna koji su ostali u gradu samo je 54% turista boravilo u hotelima, 21% je bilo u posjeti rodbini ili prijateljima, 8% je bilo u turističkim kućama, 6% u umirovljeničkom domu i 11% u hotelima i sličnim smještajima. Barcelona ima vrlo raznoliku ponudu smještaja, raznoliko tržište i relativno nisku sezonsku potražnju.

¹⁷ <https://www.idescat.cat/> 09.09.2020.

¹⁸ <https://ajuntament.barcelona.cat/ca/> 09.09.2020.

Približno 50% gostiju su već boravili u hotelu prije toga, a više od 28% već odsjedaju po treći put ili više.

Barcelona, smještena između planina i mora, igra sastavni dio gradskog života. Tri glavne četvrti poznate po svojim antropogenim atrakcijama su Stari grad, Montjuic i Eixample. Brežuljak Montjuic dotiče more i tvori jugozapadni kraj poteza strmih brežuljaka koji gotovo u potpunosti okružuju grad. Ovo područje je bogato monumentalnim građevinama i otvorenih prostora. Stari grad je karakterističan po svojoj gotičkoj jezgri s mnogobrojnim uskim uličicama koje se protežu između starih stambenih objekata. Treća četvrt je Eixample, gusto naseljena s izuzetno dugim, ravnim ulicama i modernom arhitekturom.

Stil, poznat u Kataloniji kao modernizam, razvio se nakon 1854. godine kada je odlučeno da se sruše srednjovjekovne zidine radi proširivanja grada na nekadašnju vojnu zonu gdje se građevinski radovi nisu provodili. 1855. godine gradska vijećnica poziva na javni natječaj kako bi riješila potrebe grada za širenjem. Ildefons Cerda, građevinski inženjer, osvojio je projekt za Eixample (katalonski izraz za proširenje) i tako je započela izgradnja rešetkastog sistema koji je ispunio područje između gradskih zidina i okolnih gradova.¹⁹

Slika 2. Primjer Eixample

¹⁹ <https://barcelonando.com/> 09.09.2020.

(Izvor: <https://www.bautrip.com/>)

Eixample se smatra jednim od najdinamičnijih i ugodnih područja za život u Barceloni. Uglavnom zato što uvijek postoji restoran, trgovina, supermarket ili bar na pješačkoj udaljenosti. Eixample je također poznat po tome što ima dinamičan trgovački sustav četvrti grada. Passeig de Gracia, trg Plaça Catalunya i avenija Diagonal imaju najekskluzivnije trgovine i neke od najimpresivnijih spomenika u Barceloni, kao što su Sagrada Familia, Casa Batllo, Casa Mila i Casa Terrades.

Sagrada Familia divovska već impresivna bazilika koja je svima na prvom mjestu za posjetiti. U Građevini je od 1882. no još joj je predviđeno barem 30 do 80 godina građevine prije nego što će biti završena, ovisno o financiranju i resursima. Ova struktura dobiva do 3 milijuna posjetitelja godišnje.

Među ostalim znamenitostima i građevinama ističe se Picassov muzej, i on je ključna referenca za razumijevanje povezanosti Pabla Picassa sa svojim gradom. Genijalnost umjetnika otkriva se kroz njegovih 4251 djela koja čine stalnu kolekciju. Muzej je otvoren 1963. godine i jedna je od glavnih točaka turista.

Barcelona ima popularnu nogometnu momčad i važan je sport za njihovu kulturu. Privlači i ostale fanove i obožavatelje nogometa svojom nogometnom arenom i muzejom FCB-a. Također ima jedan od najvećih Nike prodavaonica u Europi koja prodaje proizvode kao dresove Barcelone, što je neizbježno mjesto za njihove fanove. Camp Nou privlači milijune posjetitelja godišnje.²⁰

Najveće rekreacijsko područje u Barceloni smatra se brežuljak Montjuic koji se nalazi na 213 metara nadmorske visine, iznad komercijalne luke u južnom dijelu grada. Ovo područje je bogato parkovima, galerijama, muzejima, noćnim klubovima i barovima. Zbog nepostojanja opskrbe vodom, do 1640. godine na Montjuicu je bilo samo nekoliko građevina. Povijesna građevina koja se tu nalazi je Castell de Montjuic, a od moderne arhitekture se može izdvojiti Estadi Olímpic de Montjuic. Stari grad, preko kojeg prelazi najpoznatija gradska avenija La Rambla, jedno je od najvećih srednjovjekovnih gradskih središta u Europi. Staro gotičko središte grada, Barri Gotic, obuhvaća katedralu i labirint ulica i trgova. Starim gradom prevladavaju palače iz 14. stoljeća te mnogobrojne crkve, od kojih je najpoznatija crkva Santa Maria del Mar. Na ovome prostoru se ujedno nalazi središte gradskih

²⁰ <https://barcelonayellow.com/top-10-barcelona-tourist-attractions> 09.09.2020.

administrativnih zgrada. Unutar centralnog dijela, nalazi se El Raval, susjedstvo suprotnosti. Ovdje se stvaraju nove zgrade i urbani projekti. El Raval simbolizira progresivnu Barcelonu 21. stoljeća s multikulturalnim spojem katalonskih, arapskih, bliskoistočnih i južnoameričkih kultura.

Što se tiče manifestacija u Barceloni, može se spomenuti nacionalni katalonski ples Sardana, koji se izvodi na većini blagdana i na specijalnim okupljanjima. Plesači tvore krug i točno broje složene korake i duge poskoke, popraćena instrumentalnim sastavom od 11 članova. U Barceloni se ples izvodi subotom popodne u 18:00 ispred katedrale i svake nedjelje u 18:00 na Placa de Sant Jaumeu.²¹

2.2. Girona

Girona, je grad na sjeveroistoku Španjolske, jedanaesta po veličini grad u Kataloniji i graniči s Francuskom i provincijama Barcelona i Lleida. Piše se 'Gerona' u kastiljskom španjolskom i 'Girona' na katalonskom, što je primarni jezik koji se govori u cijeloj provinciji. Sama Girona ima 100,266 stanovnika, a provincija ima oko 500.000 stanovnika i prostire se na 5,886 km².²² Provincija Girona je podijeljena na sljedeća područja: El Alt Empordá, Pla de l'Estany, Selva, Ripollés, Cerdanya, El Gironés, La Garrotxa i El Baix Empordá.

Prema podacima iz 2017. godine, u provinciji Girona, Costa Brava i Girona Pireneji zabilježen je dolazak 5.675.233 turista, 6,53% više u odnosu na prethodnu godinu, te 22.916.309 noćenja u turističkim smještajnim objektima, što predstavlja porast od 8,28% u odnosu na 2016. godinu.

Girona je jedna od najrazličitijih pokrajina Španjolske. Poznato obalno područje Costa Brava nudi pješčane plaže i stjenovite uvale. Ima ravne plodne ravnice koje su idealne za seoski turizam i imaju mnoge kampove, biciklističke i pješačke staze. U blizini grada nalaze se Pireneji, gdje se prakticira zimski turizam.

Rijeka Onyar je glavna biološka atrakcija u Gironi, koja je kroz povijest bila centar urbanog razvoja. Rijeku prate niz terasastih kuća koje su građene sredinom 19. stoljeća. Ovo

²¹ <https://barcelonando.com/> 09.09.2020.

²² <https://www.ine.es/> 09.09.2020.

područje je u doba 11. stoljeća bilo puno romaničkih mostova koji su danas uništeni. Danas su na rijeci Onyar sačuvani četiri glavna mosta: Isabel most ili kameni most koji je izgrađen u 19. stoljeću., Eiffelov most koji datira iz 1876. godine, zatim most San Augustina i na kraju Gomezov most. Iz svakog od njih pruža se pogled na rijeku i gradske kuće.

Slika 3. Girona, rijeka Onyar

(Izvor: <https://www.civitatis.com/en/>)

U središtu Force Velle, centra Girone, nalazi se glavna katedrala Girona ili još poznata kao Katedrala Svete Djevice Marije od Girone. Izgrađena je između 11. i 18. stoljeća te obuhvaća niz zidova i prostora u različitim stilovima, od romanike do baroknog pročelja i stepenica. Druge atrakcije u blizini katedrale su još Sant Pere de Galligants i Sant Nicolau, romanički hram i benediktinski samostan koji se danas koristi kao muzej, zajedno s hramom i danas čine jedan od najvažnijih romaničkih lokaliteta Katalonije. Također, kroz centar Force Velle prolazi židovska četvrt ili Cali. To je labirint uskih ulica i dvorišta koje spajaju Forcu

Vellu s glavnim ulazom u grad.²³

Dijelovi zidova i kule iz 14. stoljeća uništeni su krajem 19. stoljeća kako bi se grad mogao proširiti. Dijelovi koji nedostaju su obnovljeni, a danas je moguće i prošetati se istim zidinama i uživati u pogledu koji nudi na grad i okolno područje.

Uz arhitekturu za ljubitelje nadrealizma 1974. godine otvoren je kazališni muzej Dalí, podignut na ostacima nekadašnjeg Gradskog kazališta, te se smatra kao posljednjim velikim djelom Salvadora Dalí. Umjetnik je sve učinio u svojoj moći da posjetiteljima pruža stvarno iskustvo i uvuče ih u svoj jedinstveni svijet. Put oko prostorija pruža uvid u njegova prva umjetnička iskustva, nadrealizam spojen sa njegovom strast za znanošću, vodeći posjetitelje prema posljednjim djelima njegova života.²⁴

2.3. Tarragona

Tarragona, velika industrijska luka smještena u sjeveroistočnoj Španjolskoj na Costa Dauradi uz Sredozemno more. Ovaj grad je osnovan 5. stoljeća prije Krista te je glavni grad pokrajine Tarragona, a dio Tarragonesa i Katalonije. U rimsko doba grad Tarragona nosio je ime Tarraco i bio je pokrajinski grad Hispanije Tarraconensis, koji je u to vrijeme obuhvaćao veći dio mediteranske obale. Najpoznatije antropogene atrakcije su ostaci rimskog amfiteatra na vrhu grebena Balco de Europa. Ovalna građevina koja je sagrađena u 2. stoljeću s pogledom na more. Njeno postolje je isklesano izravno iz podnožja. Amfiteatar je dug oko 110 metara a širok 86 metara, te ima kapacitet od 14 000 gledatelja. U svoje doba služio je kao mjesto za borbe gladijatora i divljih zvijeri, kao i javna pogubljenja. Srušena crkva Santa Maria del Miracle iz 12. Stoljeća stoji nasred samog amfiteatra.²⁵ Nedaleko od amfiteatra se nalazi Praetorium, rimski toranj koji je pretvoren u palaču u srednjem vijeku. Museu Nacional Arqueològic je poznati muzej smješten u centru grada u kojem se nalazi zbirka rimskih predmeta. Muzej sadrži opsežnu zbirku brončanog alata i mozaika, od kojih je najpoznatija “Glava Meduze”.

U okolici grada Tarragone nalazi se Aqüeducte de les Ferreres, akvdeukt iz 2. stoljeća

²³ <https://newsletter.costabrava.org/> 09.09.2020.

²⁴ <https://www.salvador-dali.org/en/museums/dali-theatre-museum-in-figueres/> 09.09.2020.

²⁵ <https://www.tarragonaturisme.cat/en/monument/roman-amphitheatre-mht> 09.09.2020.

koji je dovodio vodu iz rijeke Gaia koja se nalazi 30 kilometara od centra Tarragone. Pokrajina Tarragona je poznata po svojim svečanostima "casteller" na kojima grupe muškaraca stoje jedan na drugome i tako tvore ljudski toranj. Ta je tradicija nastala od 18. stoljeća kada su se suparničke skupine ljudi zvane „colles“, počele natjecati u izgradnji raznih ljudskih kula koje danas prepoznajemo. Ovaj ruralni kulturni fenomen Katalonije proglašen je kulturnim i nematerijalnim nasljeđem od strane UNESCO-a. Ovo natjecanje odvija se svake dvije godine u Tarragoni.²⁶

Bivše mornarsko selo Cambrils, smještena na Costi Dauradi je popularno mjesto kupališnog turizma s brojnim plažama i ugostiteljskim objektima. U blizini Cambrils nalazi se tematski park Universal Studios Port Aventura.²⁷

2.4. Lleida

Grad Lleida, ujedno i glavni grad provincije Lleida nalazi se u sjeveroistočnoj Španjolskoj u unutrašnjosti Katalonije te graniči s provincijama Girona, Barcelona, Tarragona, Zaragoza i Huesca i s Francuskom i Andorom na sjeverozapadu. U općini Vall de Boi koja se nalazi na sjeveru Lleide, nalaze se vrijedne katalonske romaničke crkve koje su upisane na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Europi. Zbog posebnog planinskog prirodnog okruženja, tu su popularni zimski i pustolovni sportovi. Područja od posebnog interesa su nacionalni park Aigüestortes y Estany de Sant Maurici, njegova dva prirodna rezervata i pirinejski krajolici. Ova posljednja dva područja su vrlo popularna među ljubiteljima snježnih sportova. Pokrajina nudi više mogućnosti za promatranje ptica i ruralni turizam. U domaćim gastronomskim specijalitetima ubrajaju se brojni proizvodi s oznakom izvornosti, kao što su maslinovo ulje, sir i kruške.

Na sjeverozapadnom dijelu provincije Lleida, nalazi se dolina Val d'Aran, područje šuma i livada površine 600 km². Pokraj rijeke Garone, koja teče kroz dolinu, razvila su se manja sela s brojnim crkvama od kojih se ističu Bossost, Salardu i Arties. Dolina je pogodna za bavljenje sportskim aktivnostima poput skijanja, a popularna je i među šetačima.

²⁶ <https://www.castellersdebarcelona.cat/international/what-exactly-are-castells-or-human-towers/>

²⁷ <https://www.tarragonaturisme.cat/ca> 09.09.2020.

Na jezeru Sant Maurici nalazi se katalonski nacionalni park Parc Nacional d' Aigüestortes, osnovan 1955. godine, pokriva površinu od 102 km². Park je stanište mnogih životinja i sadrži oko 150 jezera i gorskih jezeraca.²⁸

²⁸ <https://www.spain.info/> 09.09.2020.

3. Atraktivnosti pod zaštitom UNESCO-a

UNESCO (Akronim od engleskog „United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) je organizacija UN-a s ciljem zaštite kulturne i prirodne baštine čovječanstva. „World Heritage Site“ ili mjesta svjetske baštine kulturna su ili prirodna nalazišta kojima se smatra da imaju izvanrednu vrijednost, koje je Odbor za Svjetsku baštinu svrstao u listu.²⁹

Nekoliko takvih mjesta se može pronaći i u Kataloniji, kao što su Arheološki ansambl Tarraco, Katalonske romanske crkve Vall de Boí, Samostan Poblet, djela Lluísa Domènecha i Monatera: Palau de la Música Catalana i Bolnica de Sant Pau. Također, pod listom se nalaze i djela Antoni Gaudía: Sagrada Família, Parc Güell, Casa Milà, Casa Vicens, Casa Batlló, Crkva Colònia Güell.³⁰

Tradicija Katalonije Castells, slaganje ljudskog tornja, deklarirana je remek-djelom nematerijalne baštine čovječanstva sa strane UNESCO-a 2010. godine. U ovom poglavlju promatramo listu UNESCO baština Katalonije.

3.1. Djela Lluísa Domènecha i Monatera

Koncertna dvorana Palau de la Música umjetnička je znamenitost izvanredne ljepote. Jedna od najveličanstvenijih zgrada izgrađena je u nešto manje od 3 godine, od 1905. do 1908., izgrađena po nalogu zbora, Orfeó Català, a naručena od arhitekta Domènecha i Monatera. Arhitekt je u stilu modernista dizajnirao inovativnu željeznu strukturu kojom su ugradili staklene zidove kako bi se omogućio veći dotok svjetla u zgradi. Tim s kojim je Monater radio bili su neki od najistaknutijih umjetnika toga doba, poput Pau Gargollo i Eusebi Arnau, koji su stvarali skulpture, Antoni Rigalt koji je izradio vitraž, Lluís Bru, dizajner mozaika čiji cvjetni motivi čine ugodni ambijent unutar dvorane, te Miquel Blai, klesar skulpture na uglu zgrade. Kasnije širenje same dvorane nadzirao je drugi arhitekt koji je stvorio novi podzemni auditorij od 600 sjedala i restoran.³¹

²⁹ <https://whc.unesco.org/en/list/> 09.09.2020.

³⁰ <https://sites.google.com/site/svjetskabastinalist/zapadna-europa/spanjolska> 09.09.2020.

³¹ <https://www.barcelonaturisme.com/wv3/en/page/1195/palau-de-la-musica-catalana.html> 09.09.2020.

Slika 4. Unutrašnjost Palau de la Música

(Izvor: <https://www.tiqets.com/en/barcelona-attractions-c66342/tickets-for-palau-de-la-musica-catalana-guided-tour-skip-the-line-p974018/>) 09.09.2020.

Drugo djelo koje mu je ušlo u listu UNESCO-a je Bolnica de Sant Pau. 1348. godine nakon što se kuga proširila Barcelonom, kao rezultat oko 1/3 populacije je umrlo. Nakon tih teških gubitaka ljudi su shvatili da trebaju organizirani zdravstveni sustav sve više i više. Početkom 15. stoljeća izgrađen je bolnički kompleks koji je spojio već postojećih šest bolnica u Barceloni jedan po jedan. Bolnica je locirana u kvartu pod nazivom „El Raval“. Zgrada je savršen prizor gotičke civilne arhitekture. Bolnica je postala nešto posebno, okružena drvećem u opuštenu okruženju, gdje se pacijenti mogu oporaviti od bolova i bolesti te udahnuti svjež i čisti zrak.³²

³² <https://www.barcelona.de/en/barcelona-hospital-santa-creu.html> 09.09.2020.

3.2. Djela Antonia Gaudía

Eusebi Guell, bogati industrijalac koji je primarno poznat po svojim investicijama u arhitekta Gaudía, došao je na ideju izgradnje novog naselja daleko od industrije grada i njegovog zagađenja. Svoje ideje prenio je svom omiljenom arhitektu Gaudíu, čiji je velik broj prošlih ideja financirao, kako bi zajedno uz svoju ideju i Gaudíev tim napravili novu četvrt. Prema zamišljenom projektu, Guell je osmislio četvrt za bogate, na rubu grada, punom zelenila. Predviđeno je oko 60 kuća i nekolicina javnih objekata, no uz skoro pa nikakvu potražnju, napravljeno je samo dvije kuće. Iako Gaudí nije projektirao niti jednu kuću, od dvije napravljene u jednoj je živio gotovo 20 godina. Kuća stanovanja danas se koristi kao muzej posvećen upravo Gaudíu. Gradnja je obustavljena kada je Gaudí svoje vještine usmjerio prema gradnji Sagrada Familie, četvrt koristi kao javni park nakon što je posjed prodan gradskim vlastima, 1926.

Ulazom u sam park primjećuju se prizori poput bajke ili ilustracije slikovnica. „Gušterova fontana“ koja se nalazi na stubištu, pomalo je neobična kao i mnogo radova Gaudía. Druga čudnovata skulptura je zmijolika klupa koja je često zvana najduljom klupom na svijetu, iako nikada nije potvrđeno, na prvi pogled liči na rad Gaudía, no zapravo se radi o njegovom suradniku Josepu Jujolu, s kojim je radio na brojnim poznatim djelima.³³

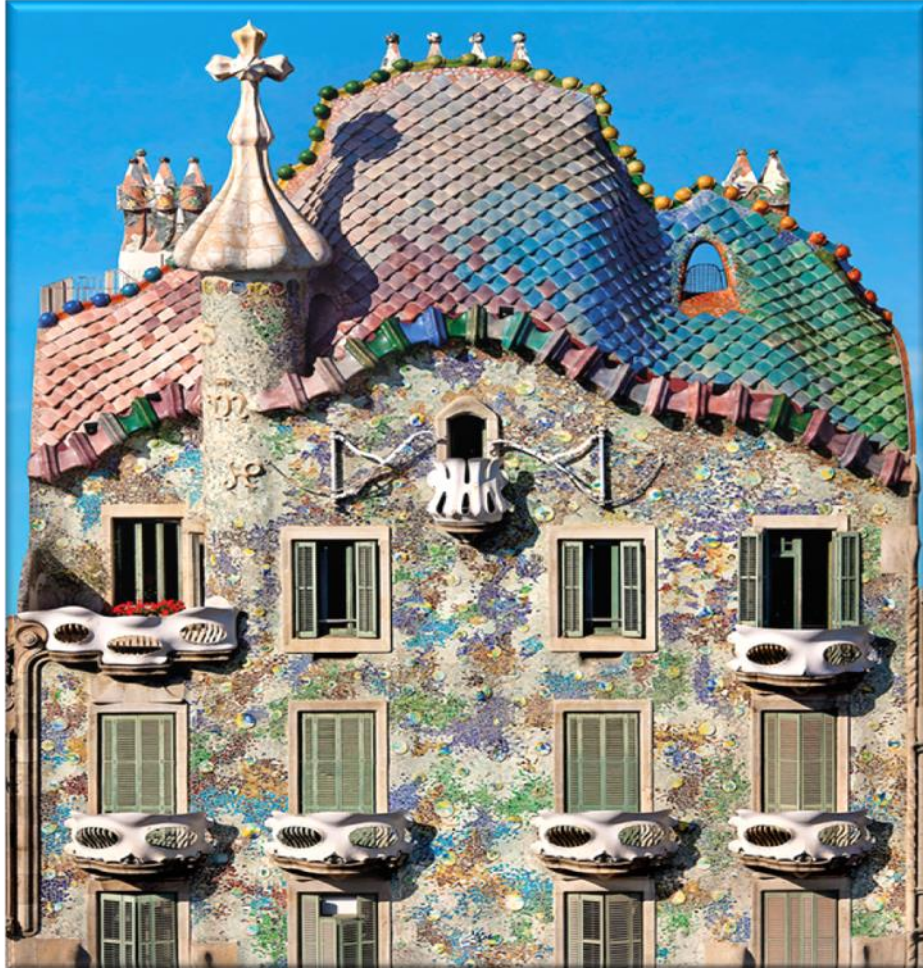
Casa Milà ili „La Pedrera“ u prijevodu kuća za kamenolom, taj čudan nadimak dobila je radi svoje neobične konstrukcije koja je zapravo Gaudíev arhitekatski stil koji se vidi u mnogo njegovih djela. Na kući postavljene su velike kamene ploče, a fasada svojim nepravilnim oblicima podsjeća na kamenolom. Prednji dio kuće izgleda poput ogromne stijene s valovitim linijama i željeznim ukrasima. Sastoji se od dva glavna dijela povezana samo prizemljem i krovom, svaka ima svoj zasebni ulaz i dvorište. Razlikuje se od Gaudíevih ostalih djelova zbog svoga ekspresivnog izgleda.³⁴

Gaudí je dao Casa Batlló jedinstvenu fasadu, punom mašte još jednom izgledajući poput nečega iz bajke. Zahvaljujući svojim radom kao slobodni i radosni umjetnik karakterizirao je svoja djela stilom punom bujne mašte. Dodavajući reciklirane materijale i predmete van konteksta, pretvorio je zgradu u umjetnost. Središnje mjesto zauzima kamen, staklo i

³³ <https://www.putovnica.net/odredista/spanjolska/barcelona/sto-posjetiti-znamenitosti-u-barceloni/sagrada-familia> 09.09.2020.

³⁴ <https://www.barcelona.de/en/barcelona-casa-mila-pedrera.html> 09.09.2020.

keramika koje tvore učinak valovite površine. Prvim svjetlom dana fasada „oživi“ s jedinstvenim sjajem kao da je element tog krajolika. Boja i svjetlost podsjećaju na more.³⁵

Slika 5. Casa Batlló

(Izvor: <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/facade/>)

Casa Vicens je prva kuća koju je Gaudí dizajnirao nakon što je diplomirao. Sastojeći se od raznih elementa koji izbijaju i upadaju, te uporabe boje saž s ukrašenom keramikom, Casa Vicens nadahnuta je maurskom i orijentalnom arhitekturom. Uspoređeno s kasnijim radovima Gaudía ovo djelo je prizemljenije što se tiče njegove slobode i mašte. Izgradnja je krenula 1883. godine kada je Gaudí imao 31 godinu te je završila 1885. Arhitekt Juan Sierra de

³⁵ <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/facade/> 09.09.2020.

Martínez je u kasnijim godinama povećao vrt. Casa Vicens je u to vrijeme razdvojena na 3 zasebna dijela po katovima. Renovacije su se orijentirane s potpunim poštovanjem prema originalnom arhitektu koji je u to vrijeme bio zaokupiran izgradnjom projekta La Sagrada Família.³⁶

³⁶ <https://barcelonavigator.com/casa-vicens/> 09.09.2020.

4. Valorizacija atrakcijske osnove: posebni oblici turizma

U sljedeća 5 potpoglavlja detaljnije će se pojasniti i prikazati najpoznatiji oblici turizma koji su zastupljeni u Kataloniji s sportsko – rekreacijskim i kupališnim koji su najpopularniji zbog svoje dostupnosti i prilagodljivosti turističkom tržištu Katalonije.

4.1. Sportsko-rekreacijski turizam

Biciklizam u Kataloniji nudi sve što je potrebno ljubiteljima biciklizma za putovanje 2 kotača. Sadrži raznovrsne i dostupne rute i teren posebno za cestovni biciklizam. Tijekom vožnje biciklisti će se susretati s fantastično održanim cestama i uslugama dizajniranim da udovolje njihovim specifičnim potrebama.

Mirne panoramske rute kroz regiju punom planinama, s otkrivenim jedinstvenim prirodnim terenom, prostiru se od vrhova Pireneja sve do obale. Mreže sporednic cesta pruža savršeno okruženje za uživanje u biciklizmu.

Sa Santa Susannom i Calellom kao polazištima, zeleni pojas kopna povezuje pet prirodnih parkova širom okolnih područja Barcelone, vodeći bicikliste na simbolička mjesta poput Montsenya, Montnegre i Montserrat. Na jugu obala Tarragone ulaz je na seoske ceste Montsant, Serra de Prades i Ports de Tortosa-Beseit iz Cambrilsa ili Mont-roig del Camp.

Obiteljske rute i sporija strana biciklističkog turizma također je uključena u asortiman Katalonije. Opuštena strana biciklističkog turizma orijentirana je obiteljima koji žele uživati u jednostavnoj vožnji krajolikom. Raspon puta pogodan je za sve, uključujući rute s nekoliko manjih padina, kao i biciklističke i pješačke trake odvojene od prometne. Na ravnicama Lleide ruta po nazivu Pedals del Canal d'Urgell prikazuje regiju koja sadrži najvažnije radove hidrotehnike u Katalonskoj povijesti, a u Gironi, Pirinexus nudi prekograničnu biciklističku rutu koja pokazuje čuda krajolika i regionalne kulturne baštine.

Katalonija ima preko 6000 kilometara brdskih markiranih ruta koje vode do svih krajeva zemlje. Za naprednije brdske bicikliste postoje i teže rute poput Pedals de Foc, Pedals del Pedraforca, Tracks dels Volcans, Tracks del Diable, Pedals dels Ports, Pedals del Priorat i

Tracks Costa Brava. Također, na ovim rutama dostupna je usluga najma prijevoza opreme za premještanje stvari među različitim smještaja.

Zimski turizam poput skijanja dovodi razne turiste tijekom sezone na svoja razna skijaška mjesta. Skijanje kao rekreacija ili sport podijeljeno je na alpske, nordijske i slobodne stilove. Nordijsko ili klasično skijanje sastoji se od tehnika razvijenih na brdovitom terenu Norveške i ostalih Skandinavskih zemalja, moderna događanja im uključuju skijaške skokove. Do 1970-ih godina postojao je samo jedan stil, danas pod nazivom „klasik“, u kojemu skijaši slijede posebne paralelne staze. Novi tip popularizirao je Bill Kock kada je iskoristio, umjesto dotadašnji skijaški, korak za klizanje gurajući svoje skije izvan paralelnih staza. Danas se taj inovativni stil koristi u određenim disciplinama.

Drugi stil došao je početkom 20. stoljeća pod nazivom Alpski stil. Trke niz brda razvijene su na planinskim terenima Alpa u središnjoj Europi. Moderno natjecanje podijeljeno je u četiri kategorije: slalom, veleslalom, veleslalom (Super-G) i spust, od kojih je svaka progresivno brža s manje i manje okreta.

Zadnje dodani je takozvani slobodni stil, više usredotočen na akrobacije. Upotrebljavajući poteze klizanja i gimnastike, skijaš u trajanju od 90 sekundi izvodi rutinu koja sadrži skokove, okretanja i ostale akrobacije.³⁷

³⁷ <https://www.britannica.com/sports/skiing/Freestyle-skiing> 09.09.2020.

Slika 6. Skijališta Katalonije

(Izvor: http://act.gencat.cat/wp-content/uploads/2015/07/Mapa-Neu_Esp_Baixa.pdf)

Katalonija sadrži izbor staza s ukupno 462 kilometra: skijališta opslužuju 108 žičara. Na popisu najboljih skijališta u Kataloniji je skijalište Baqueira / Beret koje je ujedno i najveće skijalište sa stazom od 160 kilometara. Proteže se preko Baqueire, Beretke i Bonaigua. Na padinama Bequeira Beret pristupa se uglavnom modernim sjedežnicama. Zbog snježno pouzdanog mjesta, skijaška sezona obično počinje u studenom i traje do kraja travnja. Smještaji za skijaški odmor nalaze se u selu Baqueira. Dostupna je staza i za snowboardanje od 160 km i 5 km skijaških staza. Nalazi se na visini od 1.500 do 2.610 metara.

Najviše skijalište Boí Taüll proteže se do nadmorske visine od 2.751 metara. Sadrži 16 liftova na području skijališta te skoro 400 hektara površine. Boí Taüll namijenjen je za iskusnije skijaše jer nema laganih spustova.

Smješten samo nekoliko sati izvan Barcelone, La Molina je jedno od omiljenih mjesta za zimski odmor. Odmaralište na katalonskim Pirinejima ima ukupno 52 vožnje (16 zelenih, 29 plavih, 29 crvenih i 12 crnih) i područje skijanja od 61 km, što La Molinu čini mjestom za sve ljubitelje zimskih sportova, bilo početnika ili naprednih. Odmaralište također nudi gostima niz aktivnosti kao što su sanjkanje. La Molina lako je pristupna putem vlaka, kao i s autobusom.³⁸

4.2. Ekoturizam

Olimpijske staze rijeka s više od 6 metara spustova dostupno je za veslače s izvrsno opremljenim objektima uz uzbuđenje spuštanja. Ljubitelji veslanja ili kanua u Kataloniji mogu pronaći širok spektar opcija voda, jezera i rijeke olimpijske duljine za rafting imaju razine za sve tipove veslača.

Rafting i vožnja kanuom na Noguera Pallaresa u Pirinejima jedinstveni su doživljaji. Rijeka se smatra najboljom u Europi za rafting sa svojim varirajućim razinama uz dužinu od 60

³⁸ <https://www.skiresort.info/ski-resorts/catalonia-catalunya/> 09.09.2020.

kilometara kojima je moguće navigirati. Proljeće je sjajno vrijeme za ove vrste vodenih sportova radi povećane razine vode, razlog tome je topljenje leda i snijega s planinskog gorja.

Na Pirenejima može se kombinirati kanuing i veslanje sa sportovima poput raftinga u brzim vodama rijeka poput Noguera Pallaresa. Također moguće je veslati ili koristiti kanu tijekom cijele godine u olimpijskom parku Segre u La Seu d'Urgell, zahvaljujući hidroelektrani koja jamči protok vode. Ovdje se može birati između brzih i mirnijih voda 800-metarskog kanala koji ide paralelno s rijekom Segre i odvaja se u dva 500-metarska „whitewater“ kanala sa spustom od 6,5 metara. Postoje i mehanička dizala kako bi kanuisti mogli ponovo pokrenuti svoje putovanje, a da ne moraju izaći iz svojih kanua.

Idealno okruženje je na jezeru Banyoles tijekom cijele godine s blagom klimom i ustanovama koje omogućuju veslačima da nastave s treninzima nakon što izađu iz vode. Staza za utrke na jezeru Banyoles ima jednostavan pristup vodi i udovoljava svim službenim zahtjevima Svjetske Veslačke Federacije (FISA – u svojim francuskim inicijalima). Duljina staze je 2.134 metara, a 2021. godine jezero će biti mjesto održavanja Svjetske Regate Majstora Veslanja (World Rowing Masters Regatta).³⁹

4.3. Nautički turizam

Nautički turizam, koji podrazumijeva kretanje plovilima po moru i pristajanje istih u lukama i marinama, nezaustavljivo počinje rasti i razvijati se u kasnim devedesetim godinama dvadesetog stoljeća sve do gospodarske krize koja je pogodila Španjolsku 2008. godine. U navedenom razdoblju izgrađen je veliki broj objekata, pristaništa i marina koji su privukli mnogobrojne nautičare. Za vrijeme gospodarske krize, ova vrsta turizma stagnira, ali nakon krize ponovo oživljava i od 2014. godine raste po stopi od oko 12% godišnje čime Španjolska postaje vrlo popularno odredište nautičkog turizma, iako još uvijek zaostaje za zemljama poput Francuske i Italije.

³⁹ <https://isyourhome.catalunya.com/sports-tourism/> 09.09.2020.

4.4. Manifestacijski turizam

Manifestacijski turizam je najzastupljeniji u Barceloni jer se smatra velikom europskom metropolom i gradom koji nikad ne spava koji je pun zanimljivih događaja, festivala i manifestacija. Među poznatijim festivalima ubraja se Stiges, riječ je o projekciji, prezentaciji i izložbi filmova koji pripadaju znanstvenoj fantastici. Stiges svake godine privlači mnogobrojna svjetski poznata lica koje ujedno privlače i veliki broj turista. Na Dan Katalonije 11. rujna diljem Katalonije održavaju se filmski festivali koji se sastoje od vanjskih projekcija filmova uz mnogobrojne koncerte mješavine latino i katalonske glazbe.

Također tu je i svjetski poznata borba s bikovima poznata i kao korida, tradicionalna predstava koja se održava u Španjolskoj, ali i u Portugalu. Iako su borbe bikova bili zabranjeni u Kataloniji odlukom u siječnju 2012., ponovno su odobrene 20. listopada 2016. godine nakon što je Španjolski ustavni sud donio odluku da borbu bikovima smatra dijelom španjolske baštine.

Među poznatijim manifestacijama su i običaji gradnje ljudskih tornjeva koje potječe iz Vallsa, mjesta blizu Tarragone. Tradicionalno se organiziraju na trgu ispred balkona Gradske vijećnice gdje se castellers-i penju jedno po drugom u svrhu formiranja ljudskog tornja. Prije, tijekom i nakon izvedbe, glazbenici sviraju razne tradicionalne melodije na puhačkom instrumentu Gralla postavljajući ritam na koji se toranj gradi.

5. Turistički pokazatelji

Pokazatelji će u ovom poglavlju prikazati turistički promet Katalonije, što uključuje statističke podatke o broju noćenja domaćih stanovnika isto kao i turista u hotelima od 2008. do 2019. godine.

4.5. Turistički dolasci i noćenja

Tablica 5. Prikaz noćenja domaćih i stranih turista, vrijednost u 000

Godina	Putnici	Domaći turisti	Iz Katalonije	Strani turisti	Noćenja
2019.	20,723.6	7,328.2	4,374.1	13,395.4	58,237.7
2018.	20,045.3	7,329.6	4,326.3	12,715.7	56,745.3
2017.	19,772.0	7,453.8	4,310.0	12,318.2	57,220.5
2016.	19,094.4	7,439.2	4,329.7	11,655.2	55,550.6
2015.	17,686.4	6,935.1	4,157.8	10,751.3	51,982.1
2014.	16,773.5	6,366.7	3,735.3	10,406.8	50,225.2
2013.	16,207.7	5,951.1	3,382.3	10,256.6	49,295.5
2012.	16,236.9	6,297.7	3,486.8	9,939.3	48,376.5
2011.	16,506.3	6,608.6	3,495.1	9,897.7	48,173.7
2010.	15,727.7	6,713.9	3,581.6	9,013.9	45,336.1
2009.	14,031.3	6,226.1	3,290.6	7,805.2	40,742.2
2008.	14,437.7	6,099.4	3,255,000.3	8,338.3	42,150.2

Izvor:

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10516&t=201700&lang=en&tema=TURIS&col=1> 09.09.2020.

Tablica 2 prikazuje broj dolazaka i noćenja stranih i domaćih turista prema godinama, počevši od 2008. godine u kojoj vidimo da se broj putnika zajedno s 2009. godinom kreće oko 14.000. Prijelaz s 2008. Na 2009. Godinu uočava se manji pad prema broju putnika i noćenja, te se vidi da je znatno manji broj stranih turista. 2010. do 2011. godine uočavamo lagani porast i opet manji pad pred 2012. godinu koji se ne popravlja, tek nakon 2013. se vidi ponovni uspon. Nakon 4 godine lagane varijacije putnika sa 16.506.3 do 16,773.5 od 2014. godine prešao se taj plato gdje je nakon još 4 godine došlo dodatnih 2998.5 putnika. Na kraju vidimo 2019. godine regularan porast putnika.

U tablici se također može vidjeti da je od 2008. Do 2019. Godine porast domaćih turista iz Katalonije i Španjolske malo više od 1000 putnika, a porast stranih turista je gotovo 5.000. Stopa zauzetosti po sobi je 2008. godine bila 60%, do kraja 2019. Godine podigla se za 9.3%, na 69.3%, što označava da više turista ima želju provesti više dana u Kataloniji.

4.6. Dolasci turista po podrijetlu

Tablica 6. Prikaz turista po podrijetlu

	2016	2017	2018	2019
Njemačka	1,538.6	1,568.9	1,413.2	1,433.5
Belgija	435.2	446.6	400.3	371.0
Francuska	4,574.4	4,487.1	4,166.0	4,063.9
Irska	353.9	300.3	309.3	358.1
Italija	1,189.1	1,208.9	1,183.7	1,213.6
Nizozemska	737.5	785.3	733.6	751.2
Skandinavske države	744.5	785.2	720.2	574.9
Portugal	215.7	174.0	187.4	189.1
Ujedinjeno Kraljevstvo	2,061.0	2,174.7	2,106.3	2,007.2
Rusija	561.5	701.6	727.8	793.7

Švicarska	323.3	399.2	245.4	311.8
Ostatak Europe	1,835.2	1,912.3	2,254.5	2,210.3
SAD	864.1	1,114.2	1,374.5	1,504.3
Ostatak Amerike	836.8	1,054.9	1,079.0	1,172.7
Ostalo	1,868.6	2,005.1	2,295.1	2,402.8

Izvor: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=569&lang=en&t=2019> 09.09.2020.

Tablica 3 prikazuje podrijetlo turista od 2016. do 2019. godine. U tablici je vidljiv značajan pad kroz godine kod nekih grupa turista, a kod drugih minimalan pomak. Njemački turisti su se smanjili kroz 4 godine gotovo za 100 putnika, kao i turisti iz Belgije. Najznačajniji pomak vidimo kod Francuskih turista gdje se do 2019. godine smanjilo skoro 500 putnika. Irska, Italija, Nizozemska, Portugal i Švicarska imaju skoro pa istu dolaznost turista u Kataloniju, dok ostatak Europe i Amerike, te SAD imaju regularni rast turista koji odlaze u Kataloniju kroz godine.

4.7. Prihodi od turizma

Broj dolazaka stranih turista u Španjolsku porastao je za 4,7 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine, na 5,65 milijuna inozemnih turista u ožujku 2019., nakon 3,8 posto više u prethodnom mjesecu. Ukupno je Španjolsku posjetilo 86,8 milijuna gostiju. Posjetitelji su dolazili uglavnom iz Francuske (4,6%), Italije (13,5%, 321), SAD-a (18,4%), Portugala (23,6%) i Irske (5,1%). Canari su bili glavno odredište (23,7% ukupnih dolazaka), a slijede ih Katalonija (22,6%) i Andalucía (15,1%). S obzirom na prvo tromjesečje 2019. godine, broj dolazaka stranih turista povećao se za 3,7% u odnosu na prethodnu godinu na 14,22 milijuna. Turistički dolasci u Španjolskoj, od 1995. do 2019. su u prosjeku su iznosili 4626,58

tisuća , dosegnuvši najvišu razinu od 10493,44 tisuća u srpnju 2017. i rekordno nisku razinu od 1397,41 tisuća u siječnju 1995. Godine.⁴⁰

Ukupna potrošnja (u milijunima eura)		Prosječna potrošnja po osobi		Prosječna dnevna potrošnja po osobi		Prosječna duljina boravka	
2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
77,415.54	86,822.81	1,028	1,062	130	137	7.88	7.73

Tablica 7. Potrošnja turista u Španjolskoj 2016. i 2017. godine

Izvor: <https://www.ine.es/en/index.htm> 27.09.2020.

Po podacima iz 2017. godine, Katalonija je najposjećenija regija Španjolske, s ukupno 19,1 milijuna posjeta, što odgovara broju iz prethodne godine. Sveukupno, Katalonija je činila 23,1% svih posjeta stranih turista Španjolskoj, zatim Baleari (16,7%) i Kanarski otoci (16,6%). Podaci iz Državnog zavoda za statistiku također pokazuju da je Katalonija destinacija u kojoj su strani turisti potrošili najviše, oko 20,6 milijuna eura, što je 7,2% više nego u 2017. godini. Prosječna potrošnja stranih turista iznosila je 1.078 eura, 7,2% više, s prosječnom dnevnom potrošnjom po osobi u iznosu od 185 eura, što je povećanje od 9,7%. Za Španjolsku u cjelini, strani posjetitelji potrošili su ukupno 89,8 milijuna eura, u prosjeku 1.086 eura po osobi (porast za 2,2% u odnosu na 2017.), pri čemu je svaka osoba trošila prosječno 146 eura dnevno, što je porast od 7,4%. Strani posjetitelji koji su najviše potrošili bili su Britanci, sa 17,7 milijuna eura, što je za 2,8% više, a slijedili su ih 12 milijuna potrošili Nijemci (1,9%), a zatim Francuzi (7,3 milijuna eura) ili 4,7% više. 2019. godine potvrđeni primarni razlog turista u Kataloniju bilo je radi zabave, slobodnog vremena i odmora, zatim su slijedili „drugi razlozi“, te poslovni razlozi.⁴¹

⁴⁰ <https://tradingeconomics.com/> 09.09.2020.

⁴¹ <https://www.ceicdata.com/en> 09.09.2020.

Zaključak

Španjolska, kao jedna od mediteranskih zemalja se nalazi na vrlo atraktivnom i aktivnom prostoru jugozapadne Europe, a pokrajina Katalonija je njena najpopularnija regija zbog svojih povoljnih vremenskih uvjeta, turističke ponude i razvijene industrije.

Katalonija obiluje mnoštvom prirodnih bogatstava, odlikuju ju stjenovito priobalje i planine, plodne ravnice i pješčane obale. Iako je većinom ruralno područje bez većih gradova, Katalonske provincije nude spektar biotropnih atrakcija, a to možemo vidjeti na primjeru provincije Lleida, koja je najveća, ali i najmanje naseljena pa svoje atrakcije bazira na prirodnoj osnovi te sadrži brojne parkove prirode, livade i šetnice. Provincija Gironu okružuju planine sa sjevera, a more s juga pa zbog toga nudi avanturističke izlete i zimski turizam. U najjužnijoj provinciji Tarragoni najveći trag ostavljaju manifestacijske atrakcije koje nude turističku ponudu visoke razine. Osim urbanog, ekonomskog i administrativnog središta, Barcelona nudi posebne antropogene atrakcije kao što su Quadrat d'Or, Sagrada Familia koja će jednom dovršena imati ukupno 18 tornjeva s najvišim tornjem posvećenom Isusu Kristu visine 172,5 metra i Museu Nacional koje svake godine privlače brojne turiste.

Opisane atrakcije koje su istaknute u ovome radu odabrane su najviše zbog svoje popularnosti i prepoznatljivosti i svog mjesta na sceni međunarodnih atrakcija jer su simbol nezapamćenog arhitektonskog postignuća i kreativnosti koje pridonose bogatoj turističkoj ponudi Španjolske.

Statistički gledano, turizam je daleko najjača ekonomska grana u Kataloniji, u kojoj svake godine broje rekordne brojeve dolazaka inozemnih turista. Razlog tome je pogodna klima koja broji veliki broj sunčanih sati i ugodnih temperatura kroz cijelu godinu i turistička ponuda. Iako se Barcelona još uvijek javlja kao glavna turistička destinacija, gradovi kao što su Tarragona i Girona koji su znatno manji bilježe impresionirajuće brojke turističkih dolazaka što je pokazatelj pravilnog ulaganja i korištenja antropogenih i prirodnih atrakcija.

Katalonija je regija koja ima veliki potencijal za razvoj svih vrsta posebnih oblika turizma jer se svojom fleksibilnom politikom prilagođava potrebama turističkog tržišta kojem ujedno pridonosi i bogatstvo prirodnih resursa koji svake godine privlače veliki broj turista i čine Španjolsku jednu od najpopularnijih turističkih odredišta Europe.

Literatura

4.8. Knjige i članci:

1. Boniface, B., Cooper, C., 2009., *Worldwide Destinations: The Geography of Travel and Tourism*, Elsevier, Oxford, London-New York
2. Williams, R., 2005., *Barcelona & Catalonia*
3. Observatori del turisme a Barcelona, 2017., *Informe de l'activitat turística a Barcelona*
4. Eade, M., 2008., *Catalonia: A Cultural History*
5. Trueta, J., 1946., *The spirit of Catalonia*
6. Bateman, G., 2004.: *Enciklopedijski atlas svijeta*, EXTRADE d.o.o., Rijeka, 216-221
7. Ravlić, S., 2008., *Čakovec*, *Hrvatska enciklopedija*, (10, Sl-To), *Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Čakovec (Zrinski)*, 561-571
8. Natek, K., Natek, M., 2000.: *Države svijeta 2000*, *Mozaik knjiga*, Zagreb, 182-187

4.9. Internet izvori:

1. Površina Katalonije: <https://www.icgc.cat/> 09.09.2020.
2. Klima katalonije: <https://visit-rzn.ru/hr/pomosch-turistu/kataloniya-na-karte-ispanii/> 09.09.2020.
3. Temperatura Barcelone: <https://en.meteocat.gencat.cat/?lang=en> 09.09.2020.
4. Vrste klime katalonije: <https://catalunyacasas.com/the-weather-catalonia/> 09.09.2020.
5. Katalanska agencija za vodu: <http://aca.gencat.cat/ca/inici> 09.09.2020.
6. Umjetno jezero: <https://www.shbarcelona.com/blog/en/catalonia-rivers-lakes/> 09.09.2020.
7. Rijeka Ebro: <https://www.britannica.com/place/Ebro-River> 09.09.2020.
8. Rijeka Llobregat: <https://www.globalnature.org/en/living-lakes/europe/llobregat-delta> 09.09.2020.
9. Obala Katalonije: <https://hrv.worldtourismgroup.com/great-aquatic-sports-do-barcelona-17766> 09.09.2020.
10. Obala Katalonije: <https://www.independent.co.uk/travel/europe/travellers-guide-coastal-catalonia-8589543.html> 09.09.2020.
11. Prirodni park: <http://www.catalunya.com/dont-miss-it/recommended/catalonia-a-country-filled-with-natural-parks> 09.09.2020.
12. Flora, fauna i bjeloglavi sup: http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/bd_conservacio/bd_catalunya_en.pdf 27.09.2020.
13. Flora, fauna i smeđi medvjed: <https://www.easyvoyage.co.uk/spain/flora-4165> 09.09.2020.
14. Egipatski sup: <https://www.4vultures.org/vultures/egyptian-vulture/> 09.09.2020.
15. Zlatni orao: <http://prirodahrvatske.com/2018/11/28/suri-orao-aquila-chrysaetos/> 09.09.2020.
16. Flora, fauna: http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/bd_conservacio/bd_catalunya_en.pdf 27.09.2020.
17. Barcelona: <https://www.idescat.cat/> 09.09.2020.
18. Rast turizma Barcelone: <https://ajuntament.barcelona.cat/ca/> 09.09.2020.
19. Arhitektura Barcelone: <https://barcelonando.com/> 09.09.2020.

20. Znamenitosti Barcelone: <https://barcelonayellow.com/top-10-barcelona-tourist-attractions> 09.09.2020.
21. Manifestacije Barcelone: <https://barcelonando.com/> 09.09.2020.
22. Stanovništvo Girona: <https://www.ine.es/> 09.09.2020.
23. Znamenitosti Girona: <https://newsletter.costabrava.org/> 09.09.2020.
24. Salvador Dali: <https://www.salvador-dali.org/en/museums/dali-theatre-museum-in-figueres/> 09.09.2020.
25. Tarragona: <https://www.tarragonaturisme.cat/en/monument/roman-amphitheatre-mht> 09.09.2020.
26. UNESCO baština Castells: <https://www.castellersdebarcelona.cat/international/what-exactly-are-castells-or-human-towers/> 09.09.2020.
27. Cambrils: <https://www.tarragonaturisme.cat/ca> 09.09.2020.
28. Jezero Sant Maurici: <https://www.spain.info/> 09.09.2020.
29. UNESCO: <https://whc.unesco.org/en/list/> 09.09.2020.
30. Popis UNESCO baština Katalonije: <https://sites.google.com/site/svjetskabastinalist/zapadna-europa/spanjolska> 09.09.2020.
31. Djela Lluísa Domènecha i Monatera: <https://www.barcelonaturisme.com/wv3/en/page/1195/palau-de-la-musica-catalana.html> 09.09.2020.
32. Bolnica de Sant Paul: <https://www.barcelona.de/en/barcelona-hospital-santa-creu.html> 09.09.2020.
33. Djela Antonia Gaudía: <https://www.putovnica.net/odredista/spanjolska/barcelona/sto-posjetiti-znamenitosti-u-barceloni/sagrada-familia> 09.09.2020.
34. Casa Milà: <https://www.barcelona.de/en/barcelona-casa-mila-pedrera.html> 09.09.2020.
35. Casa Batlló: <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/facade/> 09.09.2020.
36. Casa Vicens: <https://barcelonanavigator.com/casa-vicens/> 09.09.2020.
37. Rekreativni turizam: <https://isyourhome.catalunya.com/sports-tourism/> 09.09.2020.
38. Zimski turizam: <https://www.britannica.com/sports/skiing/Freestyle-skiing> 09.09.2020.
39. Zimski resorti: <https://www.skiresort.info/ski-resorts/catalonia-catalunya/> 09.09.2020.
40. Turistički pokazatelji: <https://tradingeconomics.com/> 09.09.2020.

41. Turistički dolasci i prihodi od turizma: <https://www.ceicdata.com/en> 09.09.2020.

Popis priloga

4.10. Popis slika:

Slika 1. Reljefna raspodjela Katalonije

Izvor: <https://visit-rzn.ru/hr/pomosch-turistu/kataloniya-na-karte-ispanii/> 09.09.2020.

Slika 2. Primjer Eixample

Izvor: <https://www.bautrip.com/> 09.09.2020.

Slika 3. Girona, rijeka Onyar

Izvor: <https://www.civitatis.com/en/> 09.09.2020.

Slika 4. Unutrašnjost Palau de la Música

Izvor: <https://www.tiqets.com/en/barcelona-attractions-c66342/tickets-for-palau-de-la-musica-catalana-guided-tour-skip-the-line-p974018/> 09.09.2020.

Slika 5. Casa Batlló

Izvor: <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/facade/> 09.09.2020.

Slika 6. Skijališta Katalonije

Izvor: http://act.gencat.cat/wp-content/uploads/2015/07/Mapa-Neu_Esp_Baixa.pdf
09.09.2020.

4.11. Popis tablica:

Tablica 1. Klima u različitim dijelovima Katalonije

Izvor: <https://en.climate-data.org/europe/spain/catalonia-296/> 09.09.2020.

Tablica 2. Tablica prosječne maksimalne i minimalne temperature u provinciji Lleida

Izvor: <https://www.climatestotravel.com/climate/spain/catalonia#introduction> 27.09.2020

Tablica 3. Prosječna temperatura mora Barcelone

Izvor: : <https://www.climatestotravel.com/climate/spain/catalonia> 09.09.2020.

Tablica 4. Tablica 4. Tablica prosječne godišnje temperature mora

Izvor: <https://www.climatestotravel.com/climate/spain/catalonia> 09.09.2020.

Tablica 5. Prikaz noćenja domaćih i stranih turista

Izvor:

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10516&t=201700&lang=en&tema=TURIS&col=1> 09.09.2020.

Tablica 6. Prikaz turista po podrijetlu

Izvor: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=569&lang=en&t=2019> 09.09.2020.

Tablica 7. Tablica 7. Potrošnja turista u Španjolskoj 2016. i 2017. godine

Izvor: <https://www.ine.es/en/index.htm> 27.09.2020.

Sažetak

Pokrajina Katalonija autonomna je zajednica i povijesna regija Španjolske, koju čine Girona, Barcelona, Taragona i Lleida. Dijeli svoje granice s Francuskom i Andorom na sjeveru, sa Sredozemnim morem na istoku, autonomnom zajednicom Valencijom na jugu, te s autonomnom zajednicom Aragonijom na zapadu. Nalazi se na mediteranu ali ima raznovrsnu klimu. Ovaj rad bavi se analizom geografskih obilježja položaja, prirode i atrakcija Katalonije, uz statistiku turističkih noćenja po hotelima i nacionalnosti turista. Najvažniji faktor Katalonije je njezin reljef. Raznolikost reljefa dovodi velik prihod turista radi svoje raznovrsnosti, sezona traje kroz cijelu godinu. Klima i reljef glavni su motivi dolaska turista i treba ih sačuvati.

Summary

The province of Catalonia is an autonomous community and historical region of Spain, made up of Girona, Barcelona, Tarragona and Lleida. It shares its borders with France and Andorra to the north, the Mediterranean Sea to the east, the autonomous Common Valencia to the south, and the Autonomous Community of Aragon to the west. It is located on the Mediterranean but has a diverse climate. This paper deals with the analysis of geographical features of the position, nature and attractions of Catalonia, with statistics on tourist spent nights in hotels and by nationality of tourists. The most important factor of Catalonia is its relief. The variety of relief brings a large number of tourists due to its diversity, the season lasts throughout the year. Climate and relief are the main motives for the arrival of tourists and should be preserved.